

·ΟΥΑ' Ο ΜΕΛΙΧΡΟΣ ΕΡΩΣ ΑΕΙ ΓΛΥΚΥΣ. . .

—'Ελεγειακὸ τραγούδι—

Thus have I had thee, as a dream doth flatter,
In sleep a king, but waking, no such matter.

(SHAKSPEARE—«Sonnets»)

···'Η Πικρία εἶναι βαρειά
—Πόσο βαρειά ἡ Πικρία,
Καὶ τὰ μάτια μου θολὰ
Κ' ἡ καρδιά μου κρού,
Καὶ τὰ χέρια μου ἀχαμνὰ
Κι ἀχνὰ τὰ βλέφαρά μου
Καὶ φιορτωμένη μου
Θανατερά—ἡ Χαρά μου. . .

Λάχτυλα ἀροχνόφραντα
Καὶ τρισαγαπημένα
Ποῦ ὡς τὰ χτῆς σταλάζανε
Χάδια καὶ χάδια—ὠϊμένα,
Μὲ κεράσανε πιωτὸ
Σὰν τὴν πικρὴν ἀλόη,
Καὶ τὰ χεῖλια μου βαριά
'Απὸ τὸ μοιρολόι. . .

Μάτι, τόσο μιλιακὰ
—Σὰ μιλιακὰ βελουῖδα—
'Απ' τὸ χνούδι πὺ ἀπαλά,
Ποῦ ἀφίνει ἡ πεταλούδα,
Ποῦ ὡς τὰ χτῆς σταλάζανε
Μέλι καὶ γάλα—ὠϊμένα,
'Εγινίκανε 'Ογεντρὲς
Καὶ Σκορπιοί, γιὰ μένα. . .

··'Η ἀπελπισιὰ καὶ ἡ θλίψη μου
Κ' ἡ ἐρήμωσή μου, ὦ ! πόση !
· Μὲ φαρμάκια μ' ἔχουνε
Καταφαρμακώσει,
Καὶ πικράδα μέσα μου,
Πικράδα ὀλόγουρά μου,
Κ' ἔτσι σὰ νὰ μοῦλωσεν
'Ἴδιο κερί,—ἡ Χαρά μου. . .

ΝΑΠΟΛΕΩΝ ΔΑΠΑΘΙΩΤΗΣ

ΒΑΡΒΑΡΟΠΑΖΑΡΟ

«*Ἐδρισκόμενος μόνος ἐν λέμβῳ μετὰ τινος Γερμανίδος ἠθροποιοῦ διασώμου, εἰς μάτην αὐτῇ Ἐπρωσῆπαθῆσε περικαλεσάτη οὐσα νὰ τὸν δελεάσῃ.*»—Ἐφημ. «Ἄθῆναι» 21 Σεπτ. σελ. 1 στήλῃ 6.

ΡΩΜΙΟΙ ΚΑΙ ΝΕΟΤΟΥΡΚΟΙ

'Αφίνω πῶς εἶμαι γέννημα καὶ θρέμα τῆς Τουρκίας. Γιὰ τὴν κακὴ μου τύχη ταίριασε καὶ μαζὶ μὲ Τούρκους νὰ κάμω δουλειὲς καὶ ὡς ἔμπορος καὶ ὡς κυβερνητικὸς ὑπάλληλος 20 χρόνια, καὶ θέλω νὰ πῶ πῶς πολὺ καλὰ γνωρίζω τοὺς Τούρκους. Τούρκος θὰ πῆ : Τούρκος, Τούρκος, Τούρκος, χίλιες φορές Τούρκος. Τὸ κατράμι ἔσο καὶ ἂν τὸ βράσης, μέλι δὲ γίνεται. Ὅσοι γνωρίζανε τοὺς Τούρκους ἀπὸ 20-25 χρόνια ἀρχήτερα, νὰ μὴν ποῦνε πῶς γνωρίζουν τοὺς Τούρκους σήμερα. Ἄλλαξαν πολὺ.

'Απὸ τότες ποῦ βγήκε ἕνας Κεμάλ Βέης, τὸ πρόγραμμα τῶν Τούρκων εἶναι πῶς νὰ μπορέσουνε νὰ καταστρέψουν ὅλους τοὺς Ρωμιούς, κι αὐτὸ θὰ τὸ καταφέρουνε μὲ τὸ *σύνταγμα* ποῦ ἔκαναν, ἂν ἐμεῖς δὲν ξυπνήσουμε γρήγορα.

Σκεφτήκανε πῶς μὲ τὸ ἄγριο δὲν μποροῦν νὰ κάνουν ἐκεῖνο ποῦ θέλουν, γιατί ἡ Εὐρώπη θὰ βρῆσκη ἀφορμὴ ν' ἀνακατώνεται στὶς δουλειὲς τους, κ' ἔτσι ἔκαναν τὸ σύνταγμα, κ' ἡ δουλειὰ τους γίνεται καλήτερα.

Καιρὸς εἶναι ν' ἀφήσουμε τίς ἀνοησίες καὶ ν' ἀποφασίσουμε δυὸ πράγματα ποῦ ἔχουμε νὰ κάνουμε. Ἡ νὰ συμφωνήσουμε μὲ τοὺς Σέρβους, Βουλγάρους καὶ Μαυροβουνιώτες, ἢ νὰ ἐνωθεῦμε μὲ καμιὰ ἐκκλησία (προτιμότερο τὸ πρῶτο), γιατί μονάχοι σὲ λίγα χρόνια θὰ χαθοῦμε· ἀπόδειξη ποῦ καὶ τὰ πιὸ μεγάλα καὶ δυνατὰ κράτη σήμερα κάνουνε *συμμαχίες*.

Γιὰ τ' ὄνομα τοῦ Θεοῦ, σὲ σένα Φοιτητικὴ Συντροφιά, ἀπομένει νὰ διαλαλήξῃς μαζὶ μὲ τὸ *Πρότυπο* καὶ τὸ σώσιμο τοῦ ἔθνους μας. Στὴν Τραπεζοῦντα λένε, «πρῶτα φουρνὶ κ' ἀπὲ κλησία»—δηλ. πρῶτα νὰ σιγουράρουμε τὴ ζωὴ μας κ' ὕστερα τὰ γράμματα. Καὶ μήπως εἶναι φέματα πῶς τὰ σημερινὰ γράμματα καὶ γυμνάσιά μας ; Οἱ Νεοτούρκοι μόλις πῆραν μυρουδιὰ πῶς προσπαθοῦνε νὰ συμφωνήσουνε Ρωμοὶ καὶ Βούλγαροι, ἔκαναν νόμο κ' ἔδωσαν τίς φιλονεικούμενες ἐκκλησίες στοὺς Βουλγάρους, καὶ τοῦτο γιὰ δυὸ λόγους. Πρῶτο, νὰ κολακέψουν τοὺς Βουλγάρους, καὶ δεύτερο, νὰ πεισματωθοῦν οἱ Ρωμοὶ καὶ νὰ μὴ συμφωνήσουνε μὲ τοὺς Βουλγάρους. Αὐτὰ εἶναι τούρκικα τερτίπια ποῦ τὰ ξέρον ἔσοι τοὺς ἀνακατεύτηκαν. Καὶ γιὰ νὰ κρυώσουνε οἱ Ρωμοὶ μὲ τὴ Ρωσσία, ξέρετε τί εἶπε ὁ μολλὰς ὑπουργὸς τῶν Ἐρησκειμάτων στὸν ἄνθρωπο ποῦ ἔστειλε ὁ Πατριάρχης γιὰ τὴν Ἐθνοσυνέλεψη ; Εἶπε πῶς ἡ Ρωσσία δὲν ἀλλάζει μιὰ Βουλγαρία μὲ πέντε Ἑλλάδες καὶ δέκα Πατριαρχεῖα. Μὲ τοῦτο θέλησε νὰ πῆ πῶς ἂν θελήσετε νὰ κάνετε παράπονα στὴ Ρω-

σία, δὲ θὰ γυρίσῃ νὰ σὰς κυτάξῃ, καὶ πῶς τῆς Βουλγαρίας τὸ χατήρι δὲν τὸ χαλᾶ (γιατὶ τοὺς φοβᾶται). Κομάτι πατιρντί ἔκανε ἡ Βουλγαρία καὶ πάσανε ἀπὸ τὸ νὰ μαζέθουν τ' ἄρματα ἀπὸ τοὺς Βουλγάρους. Τοὺς Ρωμιοὺς ἔμωσ τί τοὺς κάνουν ; Καὶ τὴν Ἐθνοσυνέλευσίν τοὺς τὴν μπουδίζουσε, καὶ τοὺς Δεσποτάδες ἀρχισαν νὰ μὴν τοὺς δέχονται στὰ Ἰνταρέ μετζιλήσια (Δικαστικά Συμβούλια) καὶ πόσα ἄλλα !

Τώρα κάνανε ἕνα νόμο ποῦ ὑποχρεώνει νὰ γραφτοῦν ὅσα χτήματα ἔχουν τὰ σκολειὰ, οἱ ἐκκλησιῆς καὶ τὰ νοσοκομεία σὲ ὄνομα τῶ σκολειῶν καὶ ἐκκλησιῶν (γιατὶ εἶναι γραμμένα σὲ ὄνομα τῶν ἐπιτρόπων), καὶ τοῦτο, ἅμα περάσουν κάμποσα χρόνια, νὰ ποῦνε πῶς αὐτὰ τὰ χτήματα ἀνήκουσε στὸ κράτος, ἀφοῦ τὸ κράτος θὰ πληρώνη παπάδες, δασκάλους καὶ γιατροὺς. Καὶ τότε μεμιάς θὰ χάσουμε καὶ τ' αὐγά καὶ τὰ καλάθια. Αὐτὰ γιὰ τὴν ὥρα εἶναι τὰ χάγια μας, καὶ χρειάζεται δουλειὰ, καὶ ὄχι λόγια.

ΤΟΥΡΚΟΓΝΩΣΤΗΣ

ΦΑΡΑΜΑΛΕΜΗ ΚΑΙ ΚΟΥΤΟΥΜΠΕΚΙΜΠΟΥ

(ΠΑΡΑΜΥΘΙ ΜΑΛΓΑΣΙΚΟ*)

Κεῖνο τὸν καιρὸ, εἶτανε, λένε, ἕνα ἀντρόγυνο, κ' εἶχανε κάμποσα παιδιά. Τὰ δυὸ τὰποκούνια, διδύμα, εἶτανε ἀφύσικα τὸ ἕνα μὲ κοιλιὰ μεγάλη καὶ τᾶλλο ἀνώφελο καὶ ἀδύνατο. Τ'ἀδύνατο εἶτανε κορίτσι καὶ τὸ παρνομάζανε Φαραμαλέμη, πάει νὰ πῆ ἡ Φάρα ἡ ἀδύνατη κείνο ποῦχε τὴ μεγάλη κοιλιὰ εἶτανε ἀγρόρι καὶ τὸ λέγανε Κουτουμπεκίμπου, δηλαδὴ ὁ Κούτου ὁ μεγαλοκοίλης.

Ὁ ἀδερφὸς κ' ἡ ἀδερφή δὲν εἶχανε ἀγάπη ἀπὸ τοὺς γονιούς τους, γιατί μπρὸς στᾶλλα τὰ παιδιά τους φαινότανε σὺν τέρατα. Καὶ γι' αὐτὸ πολλές φορές τὰ περιγελοῦσανε καὶ λέγανε :

« Ἄφτη ἡ ἀνωφέλεφτη εἶναι τόσο ἀδύνατη, ποῦ δὲν μπορεῖ νὰ περάσῃ μὲ τὴ σαίττα οὔτε μιὰ κλωστή ραφιάς στὸν ἀργαλειό· αὐτὸ ἔμωσ δὲν τὴν μπουδίζει νάχη στόμα νὰ τρώῃ. »

Μὲ τέτοια λόγια πειράζανε ταχτικά τὴ Φάρα. Ἄν ἐρωτᾶτε γιὰ τὸν Κούτου, ἔτσι τὸν περιπαίζανε :

* Κοίτα στοὺς ἀριθ. 246, 256, 258, 305, 402, 404 καὶ 405 τὰ «Παραμύθια τῆς Μανταγασκάρης».

1. Fara=Φάρα, malemy=μπερσικη, ἀδύνατη. Koto=Κούτου, be=μεγάλη, kibo=κοιλιά.—Τὸ οὖ στὴ Μαλγάσικη γλώσσα προσφέρνεται οὖ. Νὰ δεῖγμα τῆς γλώσσας αὐτῆς, ἡ ἀρχὴ τοῦ παραμυθιοῦ μας, ὡς ἐδῶ, μὲ λατινικὰ ψηφία :

«Ifaramalemy sy Ikotobekiko»

Nisy, hono, olona mivady, niteraka maromaro ihany, ary ny zamany farany indrindra, hono, dia malemy sy be kibo. Ka ilay malemy dia vehivavy koa dia natao hoe : Ifaramalemy no anarany ; ary ilay be kibo kosa, dia lehilay ka nataony hoe Ikotobekibo no anarany.

Τὰ γράμματα, τὰ φέρανς στοὺς Μαλγάσηδες Ἑγγλέζοι τεραπόστολοι. Κάθε τελεφταία συλλαβὴ ποῦ ἀκούεται ἔγράφεται μὲ γ. Τὰ πολυσύνθετα εἶναι ἀπειρα.

« Ἄφτὸ ποῦ ξεχωρίζει ἀπάνω του εἶναι ἡ μεγάλη του κοιλιὰ· δὲν εἶναι κἄν ἀξίως νὰ γυρίσῃ ἕνα σβῶλο χῶμα μὲ τὴν ἀγκάντη (τσάπα). »

Κι αὐτὰ τ'ἀναγελάσματα τοὺς τὰ λέγανε ἀπάνω στὸ φαί μπροστὰ στᾶλλα τὰ παιδιά τους.

Μὲ τὸν καιρὸ πλῆθηνε ὁ θυμὸς τῶ γονιῶ, καὶ συμφωνήσανε ἐνάντια στὰ δυὸ παιδιά ἕνα φονικὸ σκέδιο, νὰ σκάψουσε δηλαδὴ ἕνα λάκκο βαθὴ καὶ νὰ τὰ θάψουσε ζωντανά. Καὶ ἀρχίσανε νὰ σκάβουσε τὸ λάκκο.

«Πατέρα καὶ μάννα,» τοὺς ρωτήσανε τᾶλλα παιδιά, «σὲ τί νὰ λέμε θὰ χρειαστῇ αὐτὸς ὁ λάκκος ποῦ σκάθετε ἔτσι αὐτοῦ ;»

«Ὡὰ βάλουμε νὰ γουρμάσουνε μπανάνες,» τοὺς ἀποκριθῆκανε.¹

Τὰ παιδιά ρωτήσανε πάλι : «Ποῦ εἶναι οἱ μπανάνες ποῦ θὰ χῶσετε νὰ γουρμάσουνε ;»—«Ὡὰ γουρμάσουνε μιὰν ἀρμάθα,» εἶπανε τότες οἱ γονεῖς.

Τὰ παιδιά τότες μπήκανε σὲ συλλογὴ, καὶ λέγανε μέσα τους : «Ἀλήθεια εἶν' αὐτὰ ; γιὰ νὰ γουρμάσουνε μπανάνες, ἢ γιὰ καμιὰ ἄλλη δουλιὰ ;» Δὲν πέρασε καιρὸς καὶ καταλάβανε πῶς τὴ Φάρα καὶ τὸν Κούτου θέλανε νὰ παραχώσουνε ζωντανούς. Κ' ἔτσι ἀνταρσαστήκανε καὶ λυπηθῆκανε κατάκαρδα.

«Ἄμα νυχτώσῃ, νὰ φύγομε !» λένε ἡ Φάρα καὶ ὁ Κούτου. «Καλὰ λέτε,» τοὺς ἀποκρίνονται τὰ μεγάλα τὰδέρφια τους, «αὐτὸ εἶναι τὸ σφερότερο νὰ κάμετε, μιὰ καὶ ὁ πατέρας κ' ἡ μάννα σὰς ἀπορήχουσε. Φεβγάτε καὶ κρυφτῆτε μακριὰ. Ὅσο γιὰ μᾶς, θὰρχόμαστε νὰ σὰς βλέπομε κάποτε κάποτε, καὶ κρυφὰ ἀπ' τοὺς γονεῖς μας.»

Ἄμα τὰποφασίσανε, καὶ νύχτωσε, ἀδερφὸς καὶ ἀδερφή πήσανε τῆς ξενητείας τὴ στράτα.

Ἡ Φάρα, καθὼς εἶτανε ἀδύνατη στὸ κορμί, σερνότανε ἀντὶς νὰ περπατῇ πότε στὸ ἕνα καὶ πότε στᾶλλο πλάι τοῦ δρόμου. Ἄν ἐρωτᾶτε γιὰ τὸν Κούτου, ἡ μεγάλη του κοιλιὰ τὸν ἀνάγκασε νὰ κυλιέται στὴ γῆς σὰ ζῶ.

Δὲν εἶχανε προσπεράσει ἀκόμα οὔτε ἕνα βουναλάκι, καὶ ὁ Κούτου εἶδε πῶς δὲ μποροῦσε πιά νὰ σέρνῃ τὴν κοιλιὰ του κ' ἔθαλε τὰ κλάματα. Ἡ Φάρα μίλησε τότες καὶ τοῦ εἶπε :—«Μὲ εἶσαι τρελός, φίλε μου ! Γιατὶ νὰ νάπολιτζεσαι καὶ νὰ βαλτώνεσαι στὸ κλάμα ; Τὸ βλέπεις καλά, πῶς πασιζοῦμε νὰ γλυτώσουμε τὴ ζωὴ μας, καὶ δὲν τὸ κάνομε ἀπὸ δική μας θέλησῃ, τέτοιο κίνημα. Ἴσως αὐτὸ εἶναι γιὰ κλέο μας καὶ σωτηρία μας. Μόνε κάμε ὑπεμονὴ καὶ ἔακολούθα νὰ σέρνεσαι, φίλε μου, γιατί τὸ μέρος ὅπου πρέπει νὰ πᾶμε νὰ σταματήσουμε, εἶναι μακριὰ ἀκόμα.»

«Δὲν μπορῶ πιά νὰ περπατήσω, πρωτογέννητη ἀδερφή μου,» τῆς λέει ὁ Κούτου.

«Πᾶμε ! ἔλα νὰ σὲ σηκώσω λίγο στὸν ὄμο μου,» τοῦ λέει τότες ἡ ἀδερφή.

Κ' ἔτσι περάσανε πάλι καὶ ἄλλη μιὰ κορφὴ μικροῦ βουνοῦ, καὶ ὁ Κούτου εἶπε τότες :

1. Οἱ Μαλγάσηδες, ἅμα θέλουνε νὰ γουρμάσουνε γλύγορα οἱ μπανάνες, ἀνοίγουνε λάκκους, τίς τυλίγουνε στὰ φύλλα καὶ τίς χῶνουνε μέσα.